

Ekološka osviještenost

Katarina Mindum, mag. polit.

Zagreb, 03. rujan, 2015.

A dramatic illustration of the RMS Titanic sinking. The ship is tilted at a steep angle, with its bow high out of the water and its stern submerged. The ship's hull is dark red, and its upper decks are white. A large white speech bubble originates from the ship's bow. The background is a dark, stormy sea with white-capped waves. The overall tone is somber and dramatic.

Ako kažu da tonemo,
zašto smo se digli 100
metara u vis?

O KLIMATSKIM PROMJENAMA

Uvod u Ekološku svijest

- Važnost upravljanja okolišem
- Pristup "Primjer dobre prakse"
- Dužnosti i zakonske obaveze

Utjecaj na okoliš

4 milijarde
godina

500 milijuna
godina

4 milijuna
godina

18. stoljeće
(industrijalizacija)

1945.

Od 1960.

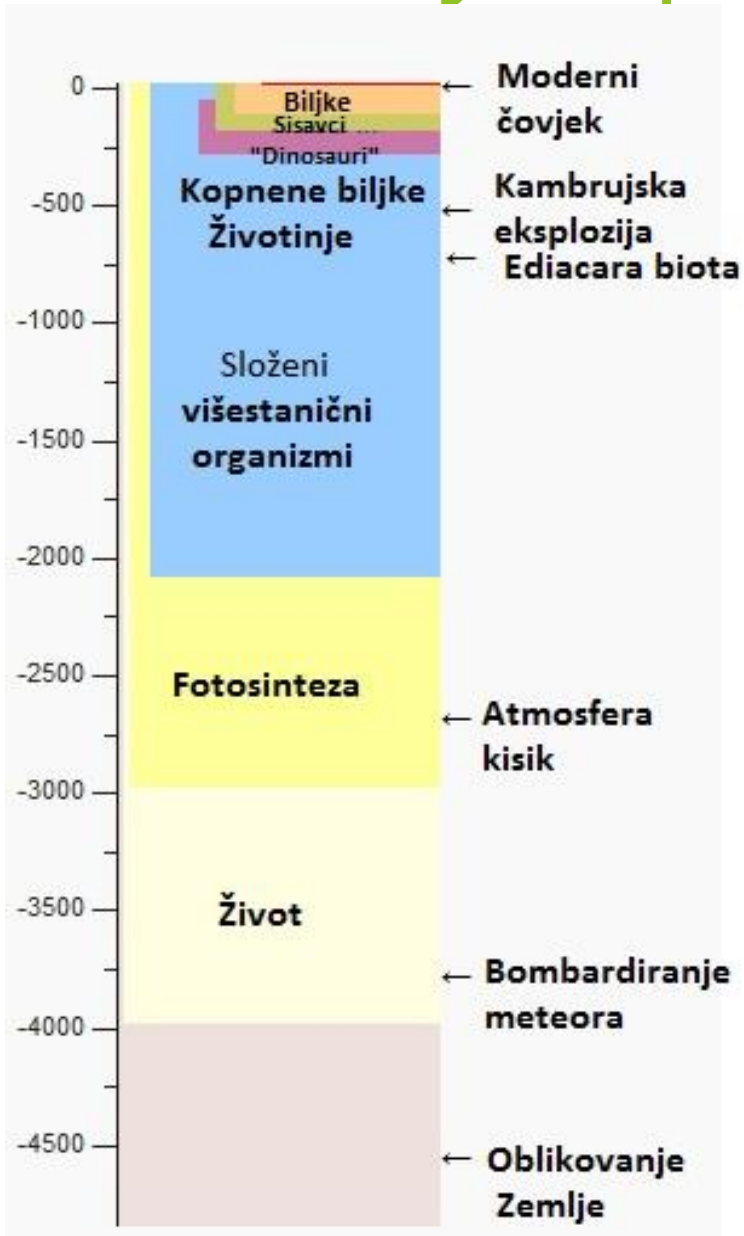
Tako se
više ne
može

Organizacije
za zaštitu
okoliša

Zasjedanja
političkih
stranaka

Od 1970.

Odnos čovjeka prema svom životnom prostoru

- ▶ gotovo dva stoljeća temeljio se na antropocentrizmu
- ▶ doveo do niza globalnih, regionalnih i lokalnih ekoloških problema
- ▶ kulminirao ekološkom krizom
- ▶ **ekološka svijest - dio društvene svijesti - značaj u uspostavljanju ravnoteže čovjeka i njegova okoliša**

Razvoj ekološke svijesti

- ▶ do 60-ih godina 20. stoljeća, ekološka svijest gotovo i nije postojala.
- ▶ **ekološka kriza na svršetku 20. stoljeća**, potakla razvitak ekološke svijesti.
- ▶ Suvremeni pristup zaštiti okoliša započeo je kada su postale vidljive posljedice čovjekovog pritiska na okoliš.
- ▶ Očuvanje okoliša zahtijeva sustavni pristup i koordiniranu akciju svih uključenih:
 - **međunarodnih organizacija, nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti, gospodarstva, nevladinog sektora i pojedinaca.**
- ▶ Od početka 70-ih godina do danas zaključeni brojni međunarodni sporazumi o zaštiti okoliša.

Početak standardizacije i pravnog normiranja u upravljanju okolinom

Prekretnicom u globalnoj ekološkoj politici smatra se Konferencija UN-a o okolišu, lipanj, 1992. godine u Rio de Janeiru.

- **ODRŽIVI RAZVOJ** - povezivanje gospodarskog razvitka sa zaštitom okoliša jedini put prema dugotrajnom gospodarskom napretku

22. travnja Dan planeta Zemlja

Strategija Europske unije o održivom razvoju

- ▶ Prihvaćena 2006. godine
- ▶ Riječ je o sveobuhvatnoj strategiji koja definira:

kako izaći u susret potrebama sadašnjih generacija bez ugrožavanja mogućnosti budućih generacija da zadovolje vlastite potrebe. (Svjetska komisija za okoliš i razvoj, WCED, 1987)

Krize usmjeravaju pozornost svijeta prema ponašanju poslovnih krugova

Poslovne zajednice - dosad neviđen razmjor moći i uloge u svjetskom razvoju

- ▶ od njih se očekuje veće uključivanje u rješavanje društvenih problema

Posljedica globalizacije i gospodarske moći

- ▶ transnacionalne kompanije u svom poslovanju dotiču svaki djelić svijeta te pozitivno i/ili negativno utječu na društvo diljem svijeta.

Ekološka dimenzija utjecaja poduzeća na okoliš

Obuhvaća upotrebu

- ▶ energije, vode, materijala,
- ▶ emisije štetnih plinova,
- ▶ otpadne vode,
- ▶ upravljanje otpadom,
- ▶ bioraznost,likost,
- ▶ pridržavanje propisa kao i
- ▶ korištenje proizvoda i usluga koji ne utječu na okoliš.

Formulirane brojne vanjske norme, mjerila i smjernice

Upravljanje okolišem

- ▶ Povelja o održivom razvoju za poslovni sektor Međunarodne trgovinske komore,
- ▶ Međunarodna organizacija za normizaciju - ISO 14000,
- ▶ Program ekološkog upravljanja i nadzora (EMAS) Europske unije,
- ▶ CERES-ova načela,
- ▶ UN-ov Globalni sporazum i Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI).

Istaknuta društvena dimenzija, različiti elementi iz područja radnih odnosa, ljudskih prava i odgovornosti za proizvod -definiran društveni utjecaj poduzeća na specifične interesno- utjecajne skupine

Kako utjecati na podizanje razine ekološke svijesti cjelokupnog stanovništva.

Nužna je

- ▶ izražena društvena svijest o odgovornosti poduzeća za učinke u okolišu i
- ▶ prepoznavanje povezanosti ulaganja u zaštitu okoliša i uspješnog poslovanja,

Uočeno je

- ▶ nedovoljno poznavanje relevantnih poslovnih koncepcija,
- ▶ nesustavan pristup upravljanju okolišem i prevlast reaktivnog ili pasivnog pristupa problematici zaštite okoliša.

Ukazuje se na

- ▶ potrebu uvođenja sustavnog odgoja i obrazovanja za održivi razvitak, na svim obrazovnim razinama kao i
- ▶ povećanja informiranosti uz pomoć medija o načinima očuvanja okoliša i brojnim aktivnostima i naporima koje se (ako se) provode na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

ISO 4001

"Sustav upravljanja zaštitom okoliša je vrlo dobro uspostavljen i održavan. Rukovodstvo, tim za zaštitu okoliša i svi zaposleni iskazuju visoki stupanj kompetentnosti i svijesti o okolišu."

- ▶ Biznis si više ne može priuštiti odnos prema okolišu kao neiscrpnom izvoru iz kojeg se izvlače resursi i za koji nije potrebno plaćati.
- ▶ Međutim, zahtjev za više održivog pristupa još se olako shvaća.

Dobra praksa

Stabla za prugu

Program je zavjet da će se posaditi više stabala nego ih CSX mora ukloniti da bi održao jasan pregled voznog puta i osigurao siguran prolaz.

Sadnjom drveća, tvrtka djeluje na poboljšanje kvalitete zraka, smanjenje emisije ugljičnog dioksida, stvaranje buke odbojnika, poboljšanje staništa divljih životinja i uljepšavanje života zajednicama kojima služe.

Dobra praksa

- ▶ **EDF Fond za obranu okoliša**

Fonda za obranu okoliša koji stipendira top MBA studente

- ▶ U suradnji s poduzećima razvijaju u poduzećima praktične, djelotvorne planove energetske učinkovitosti kojim će se smanjiti troškovi i emisije stakleničkih plinova.

U jednoj godini tvrtka (teretni željeznički prijevoznik CSX) je identificirala uštedu od više od 160.000 \$, 1,5 milijuna kWh električne energije (dovoljno da opskrbi energijom 140 kuća) i 940 tona CO₂ (kao da je uklonjeno 150 SUV-ova s ceste) godišnje.

Dobra praksa

- ▶ **Ulaganje u učinkovitost goriva**
Do pet puta viša učinkovitost goriva nego kod kamiona, kroz poboljšanje lokomotorne učinkovitosti goriva što znači manje emisije stakleničkih plinova za naš planet.
- ▶ **Volontiranje zaposlenika**
CSX je izuzetno ponosan radom koji njegovi zaposlenici rade u svojim zajednicama. Od pomaganja djeci u učenju čitanja do obnove lokalnih parkova i društvenih centara, volonteri zaposlenici zaista stvaraju razliku.

Zaposlenici implementiraju promjene

- ▶ Uvođenje upravljanja okolišem u postupcima i aktivnostima organizacije je samo prvi korak u kontinuiranom procesu.
- ▶ Kao sastavnom dijelu organizacije, zaposlenicima mora biti dopušteno i trebaju biti poticani na sudjelovanje u inicijativi upravljanja okolišem tvrtke da bi ona ostvarila svoj najveći potencijal.
- ▶ zaposlenici su važan izvor znanja, stručnosti i domišljatosti kada je riječ o tvrtki, njenih procedura i opreme

Posljedice globalnih promjena u ekosferi
utječu na svakog pojedinca,
ali i svaki pojedinac
svojim radom, potrošnjom, odnosno načinom života,
u većoj ili manjoj mjeri
utječe na promjenu globalnog okoliša.

Hvala na pozornosti!

Katarina Mindum, mag. polit.
Dopredsjednica Sindikata željezničara Hrvatske
katarina.mindum@gmail.com
www.szh.hr